

#COMMUNIO

ČASOPIS STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČESKÉ REPUBLICE

starokatolici.cz

Starokatolíci na pouti
REPORTÁŽ

2019
50
SYNODA
Starokatolické církve v ČR

Noc kostelů u Máří Magdaleny
Z FARNOSTÍ

3/2019 • LÉTO

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři,

začínají letní prázdniny. Děti v našich rodinách a kolem nás mají na chvíli klid od školy, čekají nás dovolené a načerpání nových sil. Nevím jak to chodí u vás, ale pro naši starokatolickou obec v Bratislavě toto období znamená také uvolněnější „bohoslužebný režim“, který nám ale také dává prostor pro jiné typy komunitních aktivit.

Do tohoto času vstupuje i naše další číslo Communia. Jedním z jeho ústředních témat je tentokrát blížící se 50. synoda, která se uskuteční v říjnu v Bystřici pod Hostýnem. Zdá se, že nás čeká několik zajímavých a současně nelehkých témat.

V tomto čísle najdete ale také ohlednutí za několika zajímavými událostmi: ekumenickou křížovou cestou na Petříně, Nocí kostelů v Kapli sv. Máří Magdalény v Praze, ale také za starokatolickým putováním do Santiaga de Compostela, které jistě mnozí z vás sledovali také na Facebooku.

Těšit se můžete také na zajímavé teologické a spirituální texty, které jistě obohatí vaše léto. ☺

Přeji vám všem příjemné dny a novou energii pro všechno, co nás na naší společné cestě v církvi čeká.

↳ *Martin Kováč*

Obsah

Poselství biskupa Pavla k 50. synodě Starokatolické církve v ČR	1
Ohlédnutí za Ekumenickou křížovou cestou 2019	4
Noc kostelů v Praze u Máří pohledem šíleného lovce kešek	5
Má diskuze v církvi nějaké hranice?	8
Od šumrajtu k pokladu	10
K diskuzi o žehnání stejnopohlavních párů	13
7 tezí o vztahu víry, lidské sexuality a partnerství stejného pohlaví	20
Antropický princip	21
Modlitba Avinu: Týden duchovní obnovy 2019	24
O sektářských rysech a našich římských a dalších genech	26
Starokatolická pout' k hrobu apoštola Jakuba	28

COMMUNIO – vydává Starokatolická
církve v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6,
162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002

Vyšlo 1. 7. 2019

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada.
**Náklady na výrobu tohoto čísla činí
20 Kč.** Děkujeme za příspěvek na papír
a tisk.

Foto na obálce: Instagram @jay7az

Neoznačené fotografie archiv redakce.

starokatolici.cz

POSELSTVÍ BISKUPA PAVLA K 50. SYNODĚ STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČR

Slovo synoda je z řeckého syn hodos – společná cesta. Toto jednoduché a nijak dál neakcentované pobývání se sourozenci ve víře v Krista je dostatečný důvod pro setkání. Možná to někomu přijde málo, ale mně přijde i jen to cenné.

Milí přátelé, sestry a bratři,

za pár měsíců se sejde naše církev na jubilejní 50. řádné synodě, tentokrát v prostředí Hostýnských vrchů v Bystřici pod Hostýnem v zařízení Českobratrské církve evangelické Sola gratia.

Kromě oslavy abramámovin naší synody je před námi zatím přesně neohrazené množství možností, jak se synodou naložit, co jí naložit, co naložit na synodály a co po synodě vlastně chtít.

Předně mne napadá možnost nechtít nic a (jen) jednoduše, lidsky, sourozenecky se potkat a pobýt spolu. A protože slovo synoda je z řeckého syn hodos – společná cesta, je vlastně toto jednoduché a nijak dál neakcentované pobývání se sourozenci ve víře v Krista dostatečný důvod

pro setkání. Možná to někomu přijde málo, ale mně přijde i jen to cenné.

Biskupové prvních staletí církve se scházeli na synodách či latinsky koncilech (poradách), aby hovořili o pravdách víry, aby identifikovali nesprávná učení a aby společně přijímali pravidla pro život církví. Dnes jsme v moderní situaci, kdy synodu nevytvářejí jen a pouze biskupové, ale tvoří ji celá lokální církev reprezentovaná volenými delegáty farností, duchovními, členy synodní rady a biskupem. Věřoučné otázky jsou výjimečné, spíše se jedná o věcech disciplíny, strategie a taktiky pastorační práce, o věcech kanonického práva a volbách zástupců synody – synodní rady a odborných komisí synody na další tři léta. Spolu se sdílíme, radujeme, a třeba i trápíme, a volíme ty, kteří

další tři roky budou spolurozhodovat o věcech církve.

50. SYNODA BUDE TAKOVÁ, JAKOU SI JI UDĚLÁME – JSME TO MY VŠICHNI, CELÁ MÍSTNÍ CÍRKEV, KDO STANOVÍME TÉMATA, KTERÁ MÁ SYNODA PROJEDNAT.

Je dobré se při tom všem také společně modlit. A protože v celé církvi neexistuje reprezentativnější modlitební shromáždění než synoda, letos poprvé prožijeme společně, duchovní i laici ze všech farností, missam chrismatis – mši olejů – eucharistickou slavnost, při které požehnáme křížmo, olej katechumenů a olej nemocných na synodě. V latinské tradici jsou to tři oleje – k pomazání katechumenů, pomazání nemocných a slavnostní a nejdůležitější z nich chrisma – křížmo, olej, který žehná biskup a který na znamení jednoty s ním používají kněží při křtu a biřmování. Je to ten posvátný olej, který v sobě nese vonnou esenci a pečeti pokřtěné, biřmované a vysvěcené a dříve se jím pomazávali králové. A protože účast na královském kněžství máme všichni, věřím, že nemůže být lepší příležitost než synoda, abychom spolu tuto slavnost, která se dosud odehrávala v katedrále za přítomnosti několika duchovních, prožili celá církev.

50. synoda bude taková, jakou si ji uděláme – jsme to my všichni, celá místní církev, kdo stanovíme témata, která má synoda projednat. V tuto chvíli můžeme s vysokou mírou pravděpodobnosti odhadnout, že budeme jednat o společenství

s Církví Švédska, dále o otázce žehnání stejnopohlavních párů, respektive o nastartování konzultačního procesu k této otázce, budeme se vyjadřovat k otázce vnímání manželství v německé starokatolické církvi a budeme jednat o několika změnách naší Ústavy a jiných vnitřních předpisů církve. Než však otevřeme všechna tato témata, budeme seznámeni s výsledkem vnitrocírkevního „Sčítání všeho lidu starokatolického“, tedy s tím, jaká je naše církev, kdo ji tvoří a kolik nás je a budeme se také bavit o věcech finančního rázu – tedy jednoduše o tom, co jsme schopni ufinancovat nyní a jaký je výhled do budoucna. A bylo by dle mého dobré přijmout i nějakou povinnost členů církve podílet se na jejím financování, jinak jsme svědky poslední generace plnouvazkových farářů a ti nejmladší z nás svědky alespoň nějak placených duchovních.

Možná máte ve svých srdcích pro církev dnes a zítra nápady a radost, možná zklamání a hořkost ze dnů minulých či současných, ale jinak než cestou synody se to církev nedozví. A tak prosím, vemte s sebou na synodu vaši radost i ambice, jakož i smutek a hořkost a podělte se o ně s ostatními a nechejte synodu, ať rozhodne. Není lepším místem ke sdílení vzájemné radosti a naděje, stejně jako smutku a zklamání, než je toto vrcholné shromáždění církve.

50. synoda bude také možností bilancovat uplynulé tři roky. V roce 2016 jste mne zvolili biskupem a spolu se mnou zvolili i synodní radu, která se nyní bude ze svého způsobu správy církve zodpovídat a někteří synodní radní budou usilovat o další podporu a možnost pokračovat v této službě i v dalším volebním období,

jiní své místo přenechají novým a čerstvým tahounům. Sám budu vděčný za vaše postřehy a podněty, které máte ke mně a synodní radě, za vaše hodnocení uplynulých tří let, jakož i podněty do příštích dnů. A moc budu rád a potěšen, pokud také „položíte ruku na pluh“ a přidáte se k tomu malému hloučku aktivních a zodpovědných v církvi. Kněžím a synodní radě stále opakuji, že je potřeba, aby lidé, kteří chtějí stát v čele a vést, měli nejen kompetence a oprávnění rozhodovat, ale měli i zodpovědnost a stáli tak v rovnováze. Pokud chceme o něčem rozhodovat a získáme k tomu mandát, musíme spolu s tímto mandátem nést i odpovědnost. Jinak se vystavujeme nebezpečí diktatury neodpovědné synodality, a pak je nám jedno, zda ve farní či synodní radě budeme si nebudeme, pak můžeme jednoduše nechtít dál v tom či onom grémii být, ale kdo ruku na pluh položil, nemá se ohlížet (L 9,62). Proto vás prosím, abyste své angažmá dobře zvažili a sami se nabídli s vědomím, že stát v čele znamená také schytávat do obličeje vichr nepokojů a tu tam plivance. Vyberte mi prosím pro další tři roky otužilé kolegy do synodní rady, ochotné obětovat svůj volný čas ke studiu podkladů a rokování a rozhodování a kompetentní, pružné a agilní členy odborných komisí synody. Budu za to rád já a mně to moc pomůže a hlavně to pomůže církvi.

Tak vás chci, milé sestry a milý bratři, povzbudit, abyste tvořili 50. synodu s vírou,

nadějí a láskou, bez strachu a energicky, v duchu listu Koloským: “Cokoli děláte, dělejte upřímně, jako by to nebylo lidem, ale Pánu.” (Kol 3,23). Abyste vybrali dobré synodály ve svých farnostech a filiálních obcích, abyste vybrali nejen ty, kteří jsou ochotni jet, ale zejména ty, kteří jsou ochotni a připraveni nést ne vždy sladké břímě služby v synodní radě a v odborných komisích synody, abyste se zodpovědně zapojili do připomínkových řízení, která nyní ve farnostech již probíhají a abyste v sobě našli dostatek sil, které byste věnovali pro společné dobro při správě naší malé církve. A k tomu všemu vás prosím, abyste se předtím i potom modlili a druhým dobré přáli.

A pokud jste to dočetli až sem a bylo toho na vás moc a měli byste dojem, že v tom nemůžete pomoci, že nemáte dost kompetencí nebo sil, i tak přijďte pobýt spolu na cestě ke Kristu, pozdravit staré známé a poznat ty nové. I kdybychom neprojednali nic, být spolu, sdílet se, modlit se a slavit spolu eucharistií je dostatečně dobrý důvod pro to se potkat, sejít se, být synodou či koncilem, chcete-li.

Pán vám žehnej a dej vám krásné léto.

Těším se na synodě v říjnu!

V úctě a s láskou váš biskup

Váš

+ Petr Beneditus Hájek

2019
50
SYNODA
Starokatolické církve v ČR

Ohlédnutí za Ekumenickou křížovou cestou 2019

Tradiční ekumenická křížová cesta již neodmyslitelně patří ke každoročním událostem Svatého týdne na Petřínském vrchu. Nechyběla tedy samozřejmě ani letos, kdy Zelený čtvrtek připadl na 18. dubna.

Setkání věřících z různých křesťanských církví a společenství v předvečer velikonočního tridua a Velkého pátku je jednou z cenných příležitostí hledat a nacházet to, co nás ve víře spojuje. Účastníci si tentokrát mohli vychutnat jedinečnou večerní intimitu nedávno nově zrenovované křížové cesty, která byla opravena v rámci celkové revitalizace okolí rozhledny. Duchovními průvodci byli Vladimír Kelnar,

vikář Prvního pražského vikariátu a svatovítský kanovník, Tomáš Butta, patriarcha Církve československé husitské, a za naši starokatolickou duchovní správu u sv. Vavřince Petr Jan Vinš s Petrem Brzobohatým.

✧ Lukáš Michael Vytlačil

Foto: Martina Řehořová, Člověk a víra

Noc kostelů v Praze u Máří pohledem šíleného lovce kešek

Do projektu Noc kostelů jsme vstoupili na samém počátku, tedy v roce 2009. Tehdy to mělo své žertovné konotace. Byli jsme jediní „jinověrci“ mezi samými římskými katolíky. A jako takoví jsme si na pražském arcibiskupství užívali mimovolných komických situací, kdy nás koordinátoři přesvědčovali o tom, co vše si pan biskup (jenže nikoli ten náš) přeje.

Při prvním ročníku jsme trochu tápali, jaký program by byl pro potenciální návštěvníky zajímavý. Po deseti letech se z nás stali téměř profesionálové. Noc kostelů je tedy akce, která „běží samospádem“. Za ta léta máme své osvědčené hudebníky, kteří jsou ochotni přijít a zapojit se do programu. Od prvního ročníku je naší stálicí např. keltská harfa, tj. duo Nina Klesnilová a Betty Cooper, která dovede naši mini kapli zaplnit do posledního volného kousíčku prostoru. Normální kapacita kaple je 40 lidí, ale při tomto koncertu se tam nějak záhadně dokázalo opa-

kovaně stěsnat lidí až 80. Abychom dodrželi časový harmonogram, poslední přídavek se letos hrál na nábřeží před kaplí a přitáhl tak pozornost těch mraků turistů, kteří se nám ve všech denních dobách i ročních obdobích kolem kaple rojí. Po delší době u nás letos zahrál také Franta Barták. O jeho vystoupení se totiž „přetahujeme“ se sesterskou rotundou sv. Kříže. Letos jsme byli rychlejší a byli jsme moc rádi, že jsme ho zase mohli po několika letech uvítat. Také ostatní kapely jsou víceméně vyzkoušené. Podobně máme vyzkoušené spektrum umělců (malířů a fotografů), kteří v rámci Noci kostelů rádi

uspořádají malou výstavu v našem technickém prostoru, který slovně zveme krypta.

Široko daleko známá je i naše „přidaná hodnota“ v podobě bramborových placek. Vzhledem k tomu, že kaple je strategicky umístěna na trase od sv. Tomáše, kde jsou návštěvníci lákáni na místní pivo, ke sv. Petrovi, kde letos probíhala ochutnávka mešních vín, přijali mnozí návštěvníci šanci něco po cestě zakousnout, s povděkem.

Komentované prohlídky kaple se dokáže ujmout hned několik farníků, a co do znalostí si nezadají s profesionály z Pražské informační služby.

Po těch deseti letech, když všechno tak pěkně a skoro samo běží, jsme začali vymýšlet, čím novým ten program osvěžit. A hlavně, jak přilákat k návštěvě ty, kteří tu ještě nikdy nebyli a pokud jedou tramvají po nábřeží, možná sice registrují, že tu „něco“ stojí, ale dosud je nenapadlo, že kaple žije.

Poté, co jsme dali ve farnosti hlavy dohromady, zkusili jsme něco nového. Protože patřím k těm bláznům, kteří ve volném čase pobíhají s GPS jak v přírodě, tak i v městech, rozhodli jsme se nakonec, že zkusíme tentokrát zacílit na podobně postižené.

Příprava nezabrala příliš mnoho času, znamenala pouze dát dohromady smysluplné povídání s lákavým názvem a potom již jen čekat, zda bude akce (v geocacherské hantýrce se jí říká event) schválena (i geocacherská komunita má svá pravidla). Rozhodli jsme se vytěžit maximum z toho, že vlastníme opravdu zajímavý církevní objekt a zvali jsme na *Kapli,*

která se hýbala, s možností objekt si prohlédnout a s minipřednáškou o historii. Schválení přišlo během 24 hodin (asi jsme to sepsali opravdu dobře). Potom už mi jen na mail chodila oznámení typu – Prosíme o 2 místa na prohlídku; Určitě přijdeme....

Těsně před Nocí kostelů se mi z toho již malinko podlamovala kolena, protože při naší předpokládané kapacitě 40 míst jsme měli naplněny 3 prohlídky. To už jsem vysílala SOS, že bude třeba ještě jednoho člověka detailně znalého historie, který by byl ochoten se prostřídat. Výzvu vyslyšel Jiří J. Šulc, kterému patří obrovský dík za opravdu profesionální výklad, který si posluchači užívali.

Kolena se mi podlamovala podruhé, když se v den D, již 10 minut před započatím akce, do kaple dobývalo nějakých 20 nedočkavců. Že se jedná o členy geocacherské komunity, se poznalo lehce. Odněkud jim totiž obvykle čouhá GPS a při spatření cíle svého hledání začnou fofrem dolovat z kapsy tužku nebo razítko, aby mohli zdokumentovat, že tu opravdu byli. V 17.00, kdy event oficiálně začínal, byla všechna místa v kapli obsazena a všichni ukázněně čekali, co bude. Do 18.00, tedy do chvíle, než začal oficiální program Noci kostelů, jsme za sebou měli šťastně tři patnáctiminutové prohlídky s pětiminutovými pauzami na střídání. I když to bylo poprvé, ostudu jsme si neudělali. Máme to černé na bílém, vlastně elektronicky. Aspoň něco málo z ohlasů některých návštěvníků eventu (všechny se nevejdou, to by nám nebezpečně vzrostly náklady na tisk časopisu):

Z práce cestou domů jsem se zastavil v kapli Máří Magdalény. Kolem ní jsem chodil několikrát a vždy jsem byl zvědavý,

co se ukrývá uvnitř. Tam, odkud pocházím, se neposouvala kaple, ale celý chrám, nebylo to o 31 m, ale mnohonásobně dále a nebylo to kvůli výstavbě, ale kvůli ničení, bourání celého okresního města. Vnitřek kaple jsem si v klidu prohlédl, podíval se na výstavku a trochu se zde zapovídal. Díky za příjemné setkání a za možnost nahlédnout do vnitřku této kaple. Petrs11

*

O této kapli, která se hýbala, jsme věděli, ale uvnitř jsme dosud nebyli. Díky za uspořádání tohoto eventu s pěknou a zajímavou přednáškou. Petoru team

*

Tady jsme byli již při loňské noci kostelů. Tentokrát jsme to měli i s eventem a podrobným výkladem o historii kaple. Bylo

to zajímavé a k tomu milé setkání. Děkuje. MPgeo

*

Eventem jsme si zvýšili skóre návštěvníků asi o 80 osob. Určitě akci zopakujeme ještě jednou mimo Noc kostelů pro ty, kdo chtěli přijít a nemohli. A namlsali jsme se. Jako farnost nás totiž baví nové výzvy. Uvažujeme tedy dále o tom, jak dál dostat do povědomí lidí kolem nás, že jsou tu někde nějakí starokatolíci a že jsou docela normální, nebo v mém případě stejně nenormální jako všichni lovci kešek. Jak znám své spolufarníky, do příštího roku přijde někdo další s nějakým novým nápadem a my se do něj vrhneme.

↳ Darina Bártová

Foto: Petr Miencil

Má diskuze v církvi nějaké hranice?

Na synodě nás čeká nejen radost ze společného setkání, ale také mnoho náročných rozhodování a s tím spojených diskuzí. Je pochopitelné, že žádná diskuze se neobejde bez snahy o prosazení svého pohledu na věc, ale kde jsou hranice této snahy?

Zdroj: exdez / iStockphoto.com

Francouzský spisovatel Romain Roland napsal: „Není možná diskuse s tím, kdo se snaží nikoli pravdu hledat, ale dokázat, že už ji našel.“

V tomto apelu chci upozornit na to, co by mohlo způsobit, že by legitimní snaha a prosazení vlastního názoru vedla k rozklížení celého jednání, a v důsledku pak i k větší únavě a ztrátě ochoty spolupracovat. To jsou rizika, které je dobré mít na zřeteli, když budeme podávat své argumenty.

Tou nejošemetnější záležitostí, která nás čeká, bude zřejmě otázka žehnání stejno-pohlavním párům. Myslím si to jednak proto, že se jedná o otázku, která je velmi

osobní a pro mnohé důležitá, a jednak se kolem ní roky tiše našlapovalo v představě, že se nikdy neotevře. Nechci zde vůbec psát argumenty pro a proti, ale rád bych poukázal na ty „argumenty“, které považuji za nevhodné, protože nás budou jakémukoli výsledku spíše vzdalovat.

Předně chci říci, že není nic tak hrozného na tom, když se v církvi vyskytnou protichůdné názory. Vzpomeňme na spor ohledně obřízky (srov. Sk 15,1–30), který, i když byl vyřešen, nepřestával vyvolávat „zlou krev“ a vedl i k otevřenému sporu Pavla s Petrem (srov. Gal 2,1–15). Jiným známým sporem je snaha Zebedeových synů o výsadní postavení mezi apoštoly

(srov. Mt 20,20–24; Mk 10,35–40). Jestliže ani apoštolové nebyli vždy jednomyslní, není třeba si příliš vyčítat, že to nedokážeme my. Přesto jsou věci, kterých je dobré se vyvarovat, chceme-li se dobrat nějakého smysluplného výsledku.

Nejprve prosím přijmeme fakt, že ať už diskuze a následné hlasování o čemkoli dopadne jakkoli, Boží spása se od nás neodvrátí a s nadsázkou bych si dovolil říci, že se toho zase tolik nezmění. Nezapomínejme, že nehájíme Boha – ten to nepotřebuje –, ale jen vlastní názory. Citové vydírání a slova, „pokud to projde/neprojde, nemám už v této církvi co dělat“, nejsou dobrou startovní pozicí pro diskuzi. Jedná se o manipulaci. Každý je svobodný a může být součástí církve, se kterou se ztotožňuje, stejně jako má právo odejít, pokud se s ní ztotožňovat přestane. Pokud však chci být součástí, pak není na místě stavět se do ubližovnické pozice.

Podobně manipulativní praktika je „nalepkování“. Tam patří věty, kterými přímo či nepřímo druhého hodnotíme. Např.: „Kdo tohle (ne)zastává, není dobrý křesťan.“ Podobně sem patří nemístné vstupování do oblasti osobního svědomí, ohánění se smrtelnými hříchy, nebo podsování názoru, že dotyčný neporozuměl Písmu. Zřetelná manipulace je také označování oponentů za ultraliberály, či naopak za fundamentalisty, dogmatiky, inkvizitory, nebo nenávislné jedince.

Považuji za důležité, přiznat si, že nikdo z nás nemá patent na pravdu. Nechodíme s Bohem na drink a nevíme tedy přesně, jak je to, či ono v Písmu myšleno. Můžeme se pouze přiklonit k té, či oné inter-

pretaci. Na stranu druhou, musíme respektovat, když někdo tu naši interpretaci odmítá a přiklání se na základě svého porozumění k interpretaci jiné. Nezapomínejme, že pro toho, s kým diskutujeme, je ta otázka přinejmenším stejně důležitá, jako pro nás. Není důvod k hodnocení jeho vztahu s Bohem, a už vůbec ne k urážkám, byť jen naznačovaným. Když už jsem v úvodu začal s citáty, dovolím si ještě jeden. Velmi příhodný mi totiž připadá výrok amerického novináře Roberta Quillena: „Diskuse je výměna poznatků, hádka výměna emocí.“

FRANCOUZSKÝ SPISOVATEL ROMAIN ROLAND NAPSAL: „NENÍ MOŽNÁ DISKUSE S TÍM, KDO SE SNAŽÍ NIKOLI PRAVDU HLEDAT, ALE DOKÁZAT, ŽE UŽ JI NAŠEL.“

Závěrem bych tedy chtěl vyzvat k respektu odlišného názoru a hlavně člověka, který daný názor zastává. Bez vzájemného respektu je každá diskuse předem odsouzena k fiasku. Nenechme se vlastními obavami vehnat do pocitu, že když neprosadíme to své, prohrajeme. Pokud má pro nás něco hodnotu, pak není důležité, zda jsme to prosadili, ale zda jsme měli odvahu se ke své pozici přiznat. A troufám si říci, že snad ještě větší hodnotu pak má to, jestli jsme uměli setrvat v jednotě a lásce, i přes to, že jsme třeba neshodli a museli ustoupit. Snad se nám to povede.

↳ Kamil František Kozelský

Od šumraju k pokladu

Dnešní člověk vlastní několikanásobně víc věcí než jeho předkové kdykoli v historii lidstva. Komplexnost doby se zvyšuje a nutnost pořizovat si různé předměty pro rozmanité účely je neoddiskutovatelnou nutností.

Zdroj: www.standrews-delavan.org

Věci si pořizujeme proto, že je potřebujeme. Chceme, aby nám sloužily a ulehčily život. Někdy se však stává, že poté, co si věc koupíme, zjistíme, že ji vlastně využíváme málo. A přitom jsme do výběru investovali spoustu času a nákup nás stál peníze! Časem zjistíme, že produkt vlastně ani nepotřebujeme, jen jsme jej chtěli – měli jsme představu o jeho nutnosti a výhodnosti pro náš život.

Firmy totiž často vyrábí produkty a jejich marketingová oddělení se zabývají tím, jak vytvořit zdání, že jejich výrobek či jeho nová verze přináší tolik užitečných funkcí a zlepšení, že bychom měli zvažovat koupi či výměnu staršího modelu za novější. Žijeme ve světě užitečnosti, účelovosti, parametrů a vylepšení. V tak masivním měřítku se s prokletím a pozhébáním “materialismu a pokroku” nemusela vypořádávat žádná generace před námi. Je tu nový druh subtilního nebezpečí, že množství dobrých a užitečných věcí, jejich hledání, zkoumání a nakupování zahltní veškerou naši pozornost.

Nadneseně existují tři skupiny lidí: ti, kteří se rádi nechají zahltnit materiálním blahem a neustále přemýšlejí o tom, co by

si koupili, obměnili a vylepšili. Druhá skupina hledá zlatou střední cestu – buď protože si všechno koupit nemohou, nebo že mají na zřeteli i jiné hodnoty, ale neustále jsou nuceni balancovat. Radikální, třetí skupina se snaží žít minimalisticky, ale tím vlastně taky může řešit materiální věci – jen z opačného konce (chci mít málo, ale kvalitních a o to víc si vybírám). Minimalismus však může být i skvělou obranou před konzumem a zásadním krokem v praktikování evangelijní chudoby v životě člověka žijícího ve světě, který musí vlastnit alespoň základní majetek.

Přetlak věcí, které nám mohou zkvalitnit a usnadnit život, má tedy svůj rub i líc.

Klíč k porozumění je z velké části ve dvousloví majetek-vztah. Dnešní člověk velmi často koncentruje svoji pozornost na materiální svět kolem sebe a jen těžko vytváří vztahy a společenství. To platí i o vztahu k Bohu. Velkou část našeho dne přemýšlíme utilitaristicky a na rovině hmotných věcí a „kde je naše mysl, tam je i naše srdce“. Vlastnění je pro člověka jednodušší než vztahovost. Do vztahu je nutné investovat a pěstovat ho. Ne že by věci nic nestály nebo nebylo o ně nutné

pečovat, ale jedná se kvalitativně jiné interakce. Otevírat se ve vztahu je navíc velmi nebezpečné – co když budeme zraněni, nebo že nás vztah vědomě, nebo i bez našeho souhlasu, změní!?

To, co platí v mezilidských vztazích, platí v několikanásobné intenzitě ve vztahu k Bohu. Vztah k Bohu je složitější v tom, že Bůh převyšuje veškerou naši logiku a lidská očekávání. Je nevypočitatelný a neplatí u něj zkušenostně-psychologická pravidla, která nám lidem umožňují predikovat chování našich lidských známých a přátel. Vztah s „opravdovým“ Bohem je „kluzký led“. Jenomže to nejde dohromady s naší lidskou touhou pro předvídatelnost a jistotách.

Udělat si z Něho „předmět“ své úcty je častým únikovým mechanismem, jak se s nepříjemným faktem Boží nevypočitatelnosti vyrovnat. Věříme v něj, ale zároveň máme strach o svůj pohodlný život. Bůh se pak stává objektem víry, místo aby se nám stal subjektem ve vztahu. Kdysi dávno jsem viděl mobilní aplikaci – hru, ve které máte v mobilu zvířátko a to pravidelně krmíte, myjete, dáváte mu napít, přebalujete. Pečujete o něj, a za to Vás program odmění spokojeností zvířátka a body. Co tak něco podobného udělat s Pánem Bohem? Ráno mu dám „sežrat“ pěknou modlitbu, pak přes den pár dobrých skutků jako medicínu a v neděli ho potěším návštěvou kostela, za co si vysloužím „bonusový život“ potom, co můj život bude „game-over“.

Bůh nemůže být kočička v naší péči! Náboženské rituály a příkázání, se pak místo toho, aby vyplývaly z víry a byly živým vztahem, se stanou jejím předmětem.

Svátosti se bez vztahu ke Kristu, jejich zdroji a původci, stávají magií, od které čekáme zázračnou milost. Modlitba se smrskává na formule a přestává být neustálým vnitřním dialogem s Ním, který nemluví, ale rovnou a bez okolků v našem životě koná. Vždyť celý náboženský kult je jen doplněním našeho vztahu s Bohem a má za úkol propojit naše lidské tělo a jeho smysly s Ním. Náboženské rituály se dokonce stávají vnitřním nebezpečím, když místo pomocné funkce převz mou funkci řídící a místo orientace na Boha se jejich účastníci začnou orientovat na jejich správné provedení, s náležitou důstojností a obřadností.

SVÁTOSTI SE BEZ VZTAHU KE KRISTU, JEJICH ZDROJI A PŮVODCI, STÁVAJÍ MAGIÍ, OD KTERÉ ČEKÁME ZÁZRAČNOU MILOST.

Ďábel si zcela jistě přeje, abychom náš život zahltili věcmi souvisejícími s náboženstvím (peníze na fungování, opravy kostelů a kaplí, technické vybavení, organizace a provoz společenství věřících) a abychom co nejmenší podíl naší energie a pozornosti věnovali vztahu s živým Bohem v osobním životě i společenství.

Naštěstí máme Ducha Svatého. Právě a jen díky Duchu, můžeme rozlišovat a zkoumat naše vnitřní postoje a tíhnutí. Můžeme ho prosit, aby nám ukazoval, jestli jdeme správným či špatným směrem. Ne nadarmo se říká: „poznáte je po ovoci“. Naše životy, i když nás pozemské starosti stále tlačí k zemi, by měli být obřáceny ke službě a vztahu.

Kdykoli čteme Písmo, obracíme se k duchovním věcem, přemýšlíme o společenství věřících a Bohu a všechny věci tohoto světa zůstávají v pozadí. Díky Duchu Svatému můžeme vyvažovat tlak světových impulzů a obrazně obracet svůj zrak od plachet a roušky svinuté v hrobě, ke vzkříšenému Kristu.

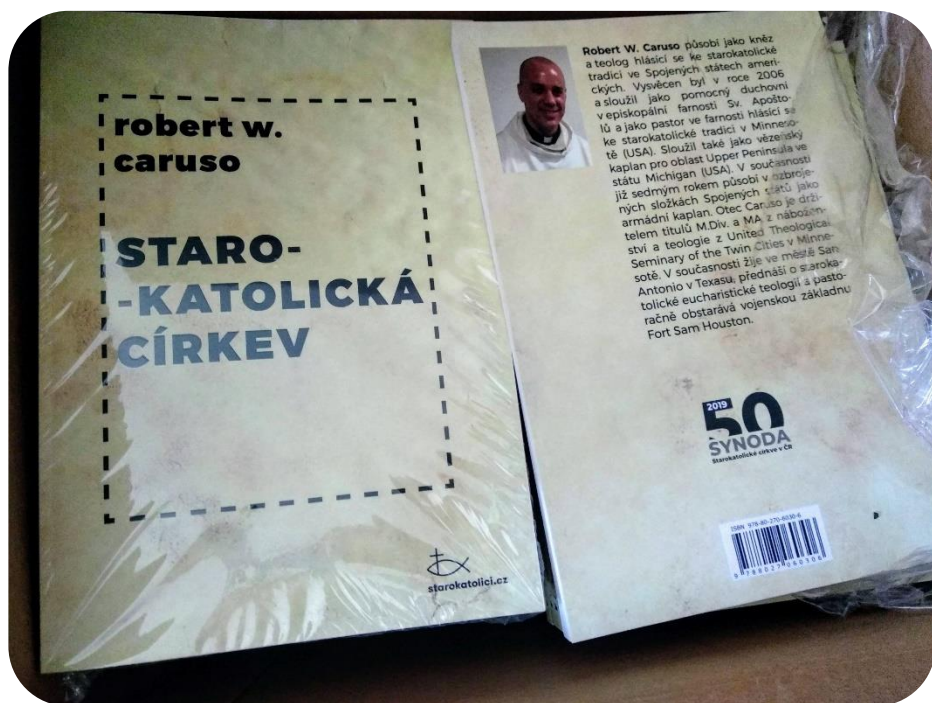
Otevření se vztahu k lidem i k Bohu vyžaduje určitou askezi skromnosti, prostě

není třeba mít vše, jen to, co prospívá a je nutné. Často je to spíše méně. Žít v řízené skromnosti od věcí je předpoklad otevření se vztahu k druhému člověku i k Bohu. Důležité je rozlišovat mezi prostředky a cíli. Věc bude vždy jen prostředkem, vztah cílem. Nemá smysl věnovat více času prostředkům než cílům, protože prostředky jsou jen šumrajt, jakkoli nutný!

↳ Jozef Kasper

NOVÉ ČESKÉ VYDÁNÍ KNIHY ROBERTA W. CARUSA STAROKATOLICKÁ CÍRKEV!

...k dispozici ve všech našich farnostech ☺

K diskuzi o žehnání stejnopohlavních párů

Po 16 letech se v naší církvi opět vynořila otázka žehnání stejnopohlavních párů. Pokud se touto tematikou máme nějak smysluplně zabývat, je zapotřebí to činit v rámci trpělivé a mnohostranné celocírkevní diskuze, ke které je zapotřebí čas i zohlednění širšího kontextu.

Zdroj: www.itv.com

V letošním velikonočním čísle *Communia* se objevil obsáhlý článek Filipa Malého s názvem *Církevní žehnání stejnopohlavním párům ve starokatolické církvi?* V něm bylo oznámeno, že jistá skupina starokatolických věřících má v plánu předložit letošní synodě návrh týkající se žehnání stejnopohlavních párů. Z článku se snad mohlo nesprávně zdát, že je to už hotová věc. Na květnovém presbyteriu v Písku bylo ze strany navrhovatelů vysvětleno, že nemá jít o návrh na okamžité zavedení obřadu žehnání stejnopohlavních párů, ale o vytvoření pracovní skupiny, která bude možnosti takového kroku zkoumat a zprostředkovávat celocírkevní diskuzi k této tematice. Předkladatelé jistě svůj návrh vhodným způsobem církvi představí sami, já bych nicméně chtěl v reakci na zmiňovaný článek dát celé diskuzi trochu širší rámec.

Po německém vzoru

Česká starokatolická církev nebude první starokatolickou církví, která se problematikou stejnopohlavních svazků zabývá. Zejména německá starokatolická církev byla v minulosti v této tematice mimořádně aktivní a vývoj v ní často inspiroval i aktivisty v dalších starokatolických církvích, kteří z německého prostředí přejímali náměty, materiály a někdy i konkrétní formulace a teologická zdůvodnění. Konec konců česká situace v tom není žádnou výjimkou. Obecně o přístupu ke křesťanům žijícím ve stejnopohlavním partnerství i o možnosti zavedení žehnání stejnopohlavních párů diskutovala synoda v Šumperku v roce 2003. Tehdejší její závěr zní: „Synoda konstatuje, že v některých našich obcích jsou zainteresováni

stejnopohlavně milující ženy a muži. Synoda prosí obce, aby se nadále zasazovaly o klima akceptování, otevřenosti a tolerance vůči takto milujícím a žijícím bližním. Nikdo nemá být diskriminován kvůli svému sexuálnímu zaměření, všichni jsme děti Boží.“¹ Tato formulace je prakticky jen překladem podobného rozhodnutí přijatého německou starokatolickou synodou v roce 1997.² Synoda v Šumperku se ale zároveň rozhodla žehnání stejnopohlavních párů nezavést: „Naším postojem je maximální otevřenost a tolerance vůči bratřím a sestrám jiné sexuální orientace. Požehnání, které svolává církev při každé bohoslužbě, platí pro všechny bez rozdílu. Zavedení veřejného liturgického obřadu žehnání homosexuálních párů však neschvalujeme.“³ Tím diskuze o tomto tématu v naší církvi na dalších 16 let prakticky utichla. Pro širší kontext ale není bez zajímavosti podívat se na to, jak šel vývoj této otázky v německé starokatolické církvi.

Iniciativa zdola

V roce 1997, kdy německá starokatolická církev přijala své první výše citované zásadní vyjádření k tématice homosexuality, ještě žádný obřad žehnání stejnopohlavních párů zaveden nebyl. Některé německé farnosti, které téma považovaly za podstatné, ovšem vzaly iniciativu do svých rukou a v duchu zásady „co není výslovně zakázáno, je zřejmě dovoleno“ si z různých zdrojů vytvořily vlastní formy obřadů žehnání stejnopohlavních párů, které začaly být praktikovány sice bez oficiálního církevního schválení, ale

SYNODA V ŠUMPERKU SE ROZHODLA ŽEHNÁNÍ STEJNOPOHLAVNÍCH PÁRŮ NEZAVÉST: „NAŠÍM POSTOJEM JE MAXIMÁLNÍ OTEVŘENOST A TOLERANCE VŮČI BRATŘÍM SESTRÁM JINÉ SEXUÁLNÍ ORIENTACE. POŽEHNÁNÍ, KTERÉ SVOLÁVÁ CÍRKEV PŘI KAŽDÉ BOHOSLUŽBĚ, PLATÍ PRO VŠECHNY BEZ ROZDÍLU. ZAVEDENÍ VEŘEJNÉHO LITURGICKÉHO OBŘADU ŽEHNÁNÍ HOMOSEXUÁLNÍCH PÁRŮ VŠAK NESCHVALUJEME.“

s jejich tichou tolerancí. Podstatné je, že této aktivitě „zdola“ nepředcházela nějaký široký teologický konsensus o tom, jaká by měla být teologická náplň a zdůvodnění obřadu žehnání stejnopohlavních párů, jednotlivé obřady vznikaly lokálně na základě místních potřeb a zřejmě i různých osobních preferencí. V roce 2003 – shodou okolností tedy v tom samém roce, kdy naše synoda v Šumperku rovněž přijala onu tehdy šest let starou německou formulaci vyjádření postoje k homosexualitě – se německá církev tematikou žehnání stejnopohlavních párů zabývala znovu. Rozhodla, že jednotlivé spontánně vzniklé formuláře žehnání stejnopohlavních párů budou shromážděny a dány

¹ 43. synoda Starokatolické církve v ČR (2003), čl. 16

² 53. Ordentlichen Bistumssynode vom 01. bis 04. 10. 1997 in Mainz, Amtliches Kirchenblatt Nr. 2/1997, S. 12

³ 43. synoda Starokatolické církve v ČR (2003), čl. 17

k dispozici jako pracovní materiál celé církvi. Tím byla – jakkoli nepřímě – praxe žehnání stejnopohlavních párů synodně legalizována. Německý biskup následně pověřil liturgickou komisi, aby vypracovala na základě těchto sebraných podkladů jeden společný ritus pro celou církev. Tento ritus byl v roce 2014 publikován v nakladatelství německého biskupství pod názvem *Slavení požehnání partnerství* a biskupem se souhlasem synodní rady oficiálně vyhlášen a uveden v užívání.⁴

Chybějící teologická reflexe

Mohlo by se zdát, že tím by celá záležitost mohla být uzavřena, nicméně nebylo tomu tak. Velmi záhy se začala projevovala teologická neukotvenost nově zavedeného rituálu, který sice mnohdy téměř doslovně přejímal prvky stávajícího svatebního obřadu (formulace konsensu manželů/partnerů, žehnací modlitba, výměna prstenů apod.), nepředcházela mu ale žádná zásadní debata o vztahu žehnání stejnopohlavního partnerství ke svátosti manželství. V obsahu a struktuře rituálu je zřejmá pragmatická snaha udělat vnější liturgickou podobu žehnání partnerství co nejpodobnější slavení svátosti manželství, jak je obsažena v oficiálních liturgických knihách německé starokatolické církve.⁵ Oba rity mají srovnatelnou strukturu a shodují se v zásadních elementech a mnohde i v konkrétních formulacích s odchylkami jen tam, kde to bylo považováno za nezbytné; například na místě, kde jsou ve svatbě manželé tázáni na to, zda jsou připraveni „přijmout děti, které jim Bůh

dá“, stojí v případě žehnání partnerství jako funkční ekvivalent této otázky formulace, zda jsou připraveni „dál předávat lásku.“ Teprve tato úzká vzájemná blízkost ritu žehnání stejnopohlavního partnerství a ritu svátosti manželství vyvolala dodatečnou teologickou reflexi, která se začala ptát, proč není možné mít jeden společný rituál s variantami pro stejnopohlavní a různopohlavní páry. Německý starokatolický teolog Lothar Haag ve své knize *Svátost manželství. Starokatolické chápání manželství v dějinách a současnosti* z roku 2016 tak například píše: „Proč by mělo být zapotřebí mít pro stejnopohlavně milující lidi vlastní ritus, by

Zdroj: www.wanderwarbler.com

⁴ Die Feier der Partnerschaftsegnung, Bonn, 2014.

⁵ Die Feier der Trauung im Katholischen Bistum der Alt-Katholiken in Deutschland. Bonn, 2001.

nemohli svůj svazek lásky a života slavit svátostně ve formě existující svatební liturgie? Dobře míněné a pokrokové zpracování vlastního ritu žehnání partnerství paradoxně vedlo k tomu, že stejnopohlavně milující lidé byli nechtěně deklarováni jako zvláštní skupina, která potřebuje zvláštní ritus.“⁶

Manželství pro všechny?

V tomto duchu v současnosti některé kruhy v německé starokatolické církvi začínají silněji a silněji prosazovat myšlenku, že pro odstranění údajné diskriminace stejnopohlavních párů je zapotřebí, aby existoval jen jeden svatební obřad bez ohledu na pohlaví manželů/partnerů, doplněný pouze situačními variantami. Argumentuje se přitom – podobně jako v diskuzi o civilním manželství pro stejnopohlavní páry – spíše lidskoprávně, než teologicky. Na německou synodu v roce 2020 tak bude předložen návrh, aby byla všechna manželství (včetně stejnopohlavních) z hlediska církevního práva zrovnoprávněna, aby liturgická komise do 5 let vypracovala společný rituál pro různopohlavní a stejnopohlavní manželství a aby byla prozkoumána možnost všechna dosud provedená žehnání stejnopohlavních párů podle existujícího ritu dodatečně a retroaktivně „pozvednout“ na úroveň manželství.⁷

Tento obsáhlejší exkurz do situace u našich německých starokatolických sester a bratří jsem považoval za nutný, protože

podle mého názoru jasně ukazuje, že zavádění zvláštního a specifického žehnání stejnopohlavních párů, je věc dlouhodobě neudržitelná a teologicky vlastně i obtížně ospravedlnitelná. A že jakákoli diskuze o pastoračních potřebách stejnopohlavně milujících křesťanek a křesťanů musí od začátku být vedena v jasné teologické konfrontaci s teologií svátosti manželství. V následujících odstavcích se pokusím dovodit, že ve výsledku existují pouze dvě možnosti, jak na tyto pastorační potřeby odpovědět.

Dvě cesty

Jednou možností je dospět k takovému teologickému pojetí (svátosti) manželství, které ustupuje od tradičního církevního pojetí, že manželství je svazkem jedné ženy a jednoho muže, který je založený v Božím stvoření a nese v sobě jako podstatný prvek možnost zplodění dítěte a založení rodiny. Takto nově volněji definovaný „svazek lásky“ by pak bylo možné vztáhnout i k osobám stejného pohlaví. To je de facto cesta přiblížení církevního pojetí manželství k pojetí občanskému, jak je to dobře patrné například v praxi luterské Švédské církvi. V ní od roku 2009, kdy švédský stát uzákonil státní manželství i pro osoby stejného pohlaví, začala církve tyto svazky liturgicky uzavírat. Daní za takto změněnou definici manželství by ovšem nezbytně musel být rozchod s velkou částí dosavadních biblických a věroučných obsahů, které byly v církevní tradici a praxi dosud s manželstvím spojovány, kázány a vyučovány.

⁶ HAAG, Lothar. *Das Sakrament der Ehe. Alt-katholische Eheverständnis in Geschichte und Gegenwart*. Bonn, 2016, s. 86.

⁷ Tento návrh byl předložen Mezinárodní biskupské konferenci (IBK) s žádostí o vydání závazného stanoviska, zda by jeho případné

schválení německou církví představovalo pro některou ze starokatolických církví zásadní teologický problém pro zachování společenství. Tato otázka bude pravděpodobně na naší nadcházející synodě rovněž projednávána.

Zároveň by to s sebou neslo i zásadní změnu ekumenického profilu církve – otázka pojetí manželství je integrální součástí ekumenického dialogu, který starokatolické církve vedly nebo vedou, a v českém prostředí by byla bezpochyby vnímána velmi citlivě, tím spíše, že žádná církev v české ekumeně dosud oficiální obřad žehnání stejnopohlavních svazků nezavedla.⁸

Druhou možností je začít z jiného konce a položit si otázku, zda může církev nějakou formou žehnat láskyplnému a zodpovědnému vztahu dvou lidí, který ale nemá všechny aspekty manželství – ať už by zde absentovala možnost či ochota založit rodinu, ochota přijmout doživotní charakter takového závazku, smíření se s jeho principiální nerozlučitelností a podobně.⁹ Pokud bychom tuto otázku zodpověděli kladně, pak ale není důvod ve vnější podobě takového žehnání imitovat obřady svátosti manželství a především není důvod takovou formu požehnání omezovat jen na páry stejnopohlavní, protože i páry různopohlavní se nepochybně mohou ocitnout v životní situaci, kdy by takové požehnání pro svůj vztah, který z toho či onoho důvodu není manželstvím, uvítaly. Omezení celé diskuze výhradně na stejnopo-

hlavní páry totiž může snadno sklouznout k jakémusi teologicky obtížně uchopitelnému „pseudomanželství“, jak se tomu stalo v německé starokatolické církvi, jejíž nejnovější vývoj sám dokládá, že to je stav dlouhodobě neudržitelný.¹⁰

**JEDNOU MOŽNOSTÍ JE DOSPĚT
K TAKOVÉMU TEOLOGICKÉMU POJETÍ
(SVÁTOSTI) MANŽELSTVÍ, KTERÉ
USTUPUJE OD TRADIČNÍHO
CÍRKEVNÍHO POJETÍ, ŽE MANŽELSTVÍ
JE SVAZKEM JEDNÉ ŽENY A JEDNOHO
MUŽE, KTERÝ JE ZALOŽENÝ V BOŽÍM
STVOŘENÍ A NESE V SOBĚ JAKO
PODSTATNÝ PRVEK MOŽNOST
ZPLOZENÍ DÍTĚTE A ZALOŽENÍ
RODINY.**

**DRUHOU MOŽNOSTÍ JE ZAČÍT
Z JINÉHO KONCE A POLOŽIT SI
OTÁZKU, ZDA MŮŽE CÍRKEV NĚJAKOU
FORMOU ŽEHNAT LÁSKYPLNÉMU
A ZODPOVĚDNÉMU VZTAHU DVOU
LIDÍ, KTERÝ ALE NEMÁ VŠECHNY
ASPEKTY MANŽELSTVÍ.**

⁸ Starokatolická pozice k svátosti manželství byla opakovaně předmětem jednoznačných vyjádření ze starokatolické strany v rámci ekumenických dialogů. Nejobsažněji asi v dokumentu V/8 Manželství starokatolicko-pravoslavního dialogu. Viz *Koinonia na starocírkevním základě*. Praha, 2017, s. 76-78. Shoda v základním charakteru pojetí manželství je konstatována i v dokumentu dialogu starokatolické a římskokatolické církve (IRAD).

⁹ Podle předkladatelů návrhu na synodu nemá být případné žehnání stejnopohlavních párů žádným způsobem zanášeno do církevních matrik a „v případě zániku vztahu obou osob nedochází k žádným dalším náboženským, ani administrativním úkonům církve.“

¹⁰ V civilní rovině by zde bylo možno na okraj zmínit problematiku registrovaného partnerství, které bylo zavedeno jako stejnopohlavní ekvivalent civilního manželství, poměrně záhy

Co by se mělo žehnat?

Filip Malý ve svém článku reprodukuje otázku Martina Putny: „Co“ by se vlastně mělo v případě stejnopohlavních párů žehnat? A odpovídá na ni tím, že – dozajista oprávněně – konstatuje, že požehnání zasluhují některé pozitivní aspekty partnerského života, které „odkazují na Boží lásku, která člověka neustále vede k větší plnosti, a jsou znamením, zprostředkováním, zpřítomněním této Boží lásky ostatním lidem.“ Není asi sporu o tom, že tyto pozitivní prvky partnerství je možné prožívat i v homosexuálním vztahu, nejsou ale pochopitelně žádným jeho specifikem, stejně tak je prožívají i páry heterosexuální. Škoda, že se Malého článek této otázky nevěnuje hlouběji. Možná by to bylo víc na místě než obsáhlé rozebírání etické nezávadnosti soužití dvou osob stejného pohlaví, což je otázka, kterou máme ve starokatolické církvi nejpozději od již citovaného rozhodnutí synody z roku 2003 prakticky vyřešenou. Zde totiž shledávám zásadní mezeru – pokud by předkladatelé návrhu skutečně trvali na nějaké církevní instituci či obřadu, vyhrazenému exkluzivně pro stejnopohlavní páry, očekával bych zásadně přesvědčivější teologickou odpověď na to, „co“ že je na stejnopohlavním partnerství tak specifické, že to partnerství muže a ženy mít nemůže. Tedy proč je zapotřebí vytvářet zvláštní ritus vyhrazený stejnopohlavním párům – nemá-li to samozřejmě být jen mezikrok k stejnopohlavnímu manželství, jako se to prakticky děje v německé starokatolické církvi. Argument, že heterosexuální páry takové požehnání nepotřebují, protože mají k témuž účelu k dispozici

ale prokázalo svou dlouhodobou neudržitelnost a v řadě zemí včetně ČR buď již došlo k jeho nahrazení civilním manželstvím i pro

manželství, očividně neobstojí, protože v případě navrhovaného žehnání stejnopohlavních partnerství má jít sice o svazky stabilní, ale bez závazku doživotnosti a nerozlučitelnosti a bez jakékoli církevně-právní relevance. V případě zavedení institutu exkluzivně stejnopohlavního žehnání bychom se tak dostali do zcela paradoxní situace, kdy partnerský vztah téže intenzity a závaznosti – prakticky o řád nižší než doživotní závazek manželství – zasluhuje církevní požehnání jenom tehdy, pokud nenastává mezi mužem a ženou. To by bylo skutečně poněkud zvláštní. Navíc je jisté třeba brát vážně i kritiku, která se po zavedení žehnání stejnopohlavních párů objevila u německých starokatolických teologů, tedy že zavedením zvláštního obřadu jsou homosexuálové „nechtěně deklasováni jako zvláštní skupina.“ Vzhledem k tomu, že sami navrhovatelé otevřeně říkají, že jim nejde o manželství pro homosexuály – tedy v zásadě odmítají první variantu – domnívám se, že základem diskuze by měla být spíše varianta druhá, která by manželství ani vnějškově nepřipomínala a nebyla by vyhrazena jen jednomu typu láskyplných partnerství.

Ved'me dialog

Co říci závěrem? Snad jen tolik, že je jisté třeba uvítat snahu o zahájení diskuze o obtížných otázkách v církvi. Zároveň je ale dobré mít stále na mysli, že opravdová diskuze předpokládá, že do ní všechny strany vstupují s otevřeností, nikoli jen se snahou prosadit své mínění. Nesouhlasím tedy s názorem Filipa Malého, že bychom

stejnopohlavní páry, nebo se za takovou náhradu agituje.

v církvi neměli v této konkrétní otázce řešit „jestli, nýbrž jen jak.“ Přál bych si v této otázce otevřenou diskuzi, raději věcnou než emocionální, ve které se vzájemně nebudeme nálepkovat jako „liberálové“ a „konzervativci“, jako „jedna“ a „druhá“ strana a ve které budeme brát vždycky ohled i na širší kontext, ke kterému jsem se pokusil tímto svým článkem přispět. Přál bych si, abychom brali vážně pastorační potřeby stejnopohlavně milujících křesťanek a křesťanů, ale abychom zároveň ze zřetele neztratili i další roviny – ať už to je čitelnost a důvěryhodnost v ekumenickém kontextu, nebo – a to je možná důležitější – čitelnost a důvěryhodnost ve vztahu k vlastním věřícím, kteří třeba vstoupili do svátosti manželství

a mohou být znejistěni tím, co otevření těchto témat znamená pro význam a hodnotu svátosti, kterou přijali. Považoval bych proto za vhodné paralelně s možnou diskuzí o té či oné formě žehnání partnerství znovu otevřít i otázku vytvoření dokumentu, který by pozitivním způsobem zhodnotil ze starokatolického pohledu význam a hodnotu svátosti manželství jako v Boží stvořené realitě zakořeněného svazku jedné ženy a jednoho muže.¹¹ Takový dokument měl být projednáván na synodě v roce 2013, ale k jeho projednání nedošlo. Možná je nyní vhodný čas se k němu vrátit.

↳ Petr Jan Vinš

Zdroj: FB Logos

¹¹ V tomto kontextu můžeme zmínit i rezoluci Valného shromáždění Ekumenické rady církví z loňského roku: „Valné shromáždění ERC,

vědomo si jeho společenského významu, podporuje pojetí manželství jako svazku muže a ženy.“

7 tezí o vztahu víry, lidské sexuality a partnerství stejného pohlaví

Článek Filipa Malého o žehnání párům stejného pohlaví ve velikonočním čísle Communia vzbudil mnoho ohlasů a také emocí. Jsem moc rád, že svou perspektivu na dané téma v tomto letním čísle čtenářům nabídl také Petr Jan Vinš. Důležitým úkolem církevního tisku je totiž podle mě vytvářet prostor pro otevřenou a kultivovanou diskuzi i prezentaci různých názorů. Téma homosexuálních vztahů celkem přirozenou cestou v čase před synodou dostalo v Communiu dostatek prostoru. Přesto bych rád alespoň krátce ve formě tezí představil svůj vlastní pohled na věc.

1. Gejové a lesby – ať už žijí sami, ve vztazích nebo v registrovaných partnerstvích – jsou integrální součástí našich farností. Známe jejich životní příběhy a v duchu šumperské synody je naším postojem „maximální otevřenost a tolerance vůči bratřím a sestrám jiné sexuální orientace“. Patří mezi naše přátele.

2. Církve by měla vytvářet prostor, který motivuje lidi žít v zodpovědných vztazích. I proto více našich duchovních motivuje sestry a bratry jiné sexuální orientace vstupovat do trvalých, věrných a obětavých vztahů založených na lásce a rovnosti, které také potvrdí formálním úkonem – registrovaným partnerstvím. Osobně považuji registrované partnerství (pokud je možné ho uzavřít) za podmínku pro případné církevní požehnání.

3. Otázka homosexuality tvoří v Bibli okrajové a fragmentární téma. Navzdory tomu můžeme oprávněně tvrdit, že se na žádném místě nevyjadřuje k takovým homosexuálním vztahům, jaké jsme popsali výše.

4. Církve, které se rozhodly požehnávat homosexuální páry nepožehávají „hříšnému životu“, ale trvalým, zodpovědným a láskyplným vztahům dvou dospělých lidí.

5. Výzvu, které dnes čelíme v církvi i ve společnosti, určitě nejsou trvalé a zodpovědné vztahy, ale spíše promiskuita a nezávazné vztahy. Jako křesťané bychom proto měli podporovat kulturu závaznosti. Za legitimní cesty křesťanské sexuality pro hetero- i homosexuály považuji trvalé monogamní vztahy anebo povolání k celibátu.

6. Heterosexuální páry dnes nepotřebují nový obřad požehnání. Již po mnoho staletí existuje v rámci křesťanství tradice zásnub, které jsou v podstatě požehnáním vztahu, který ještě není manželstvím, ale k manželství směřuje. Pokud existují případy, kdy vstupu do manželství brání např. sociální situace (starší lidé, kteří by uzavřením manželství přišli o nějaký typ sociálních dávek), měli bychom raději uvažovat o možnosti svátostného manželství před Bohem bez nutnosti uzavřít civilní sňatek. Zavedení nového typu nesvátostného požehnání bych považoval za devaluaci manželství.

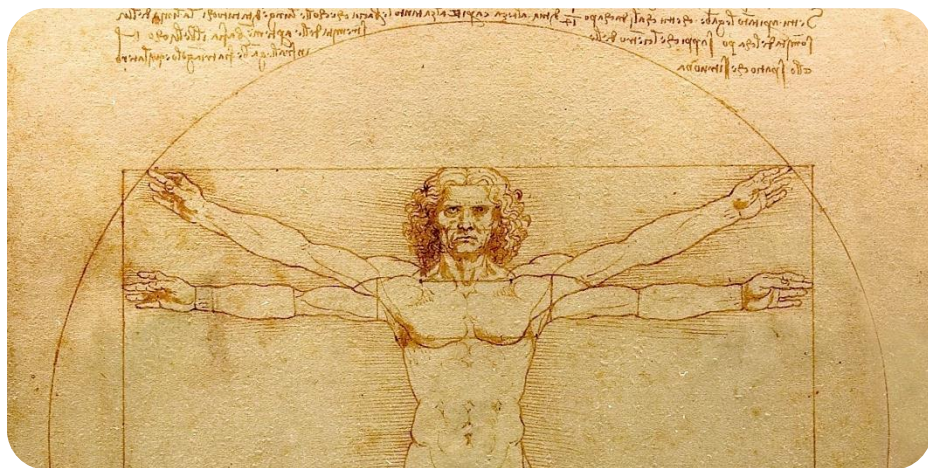
7. Obřad požehnání párům stejného pohlaví znamená především vyjádření uznání vztahu komunitou a vyjádření podpory.

Osobně bych proto jako duchovní neměl žádný vnitřní problém po náležité přípravě páru stejného pohlaví požehnat.

↳ Martin Kováč

Antropický princip

Objevy fyziky 20. století fascinujícím způsobem posunuly chápání postavení člověka ve světě.

Zdroj: Wikimedia Commons

Počátek 20. století přinesl do přírodních věd dramatické změny pohledu na vesmír. Descartovské schéma nekonečného prostoru a nekonečné časové linie, pohledu na čas a prostor jako na jakousi krabici, v níž jsou umístěna tělesa jako objekty přírodovědného poznání – to vše ustupuje ze scény pod tlakem teorie relativity a kvantové fyziky. Objevy fyziky 20. století fascinujícím způsobem posunuly chápání postavení člověka ve světě. Obecná teorie relativity, formulovaná Albertem Einsteinem, změnila pohled na prostor a čas, a spojila časoprostor s hmotou a s gravitačním polem. Podobně kvantová fyzika v pohledu na mikrokosmos revidovala koncept nezávislého pozorovatele, který může svět vnímat bez toho, aby jej svým pozorováním ovlivnil.

Co je antropický princip?

Antropický princip vyjadřuje přesvědčení, že vesmír musí mít právě takové vlastnosti, které vedou ke vzniku inteligentního života (pozorovatele), případně že vznik inteligentního života je nutný. Koncept antropického principu byl formulován v knize fyzika Johna Barrowa a matematika Franka Tiplera zvané *The Anthropic Cosmological Principle* (Antropický kosmologický princip). Toto dílo vyšlo roku 1986 a vzbudilo zájem veřejnosti a polemiky v médiích a v odborných publikacích. Antropický princip vysvětluje skutečnost, že hodnoty fyzikálních konstant jsou v kritických rozmezích, často velmi úzkých, které umožňují vznik inteligentního pozorovatele. Vesmír je vyladěn tak, aby umožnil vznik života. Toto přesvědčení je podpořeno například těmito pozorováními:

• Vesmír se rozpíná „tak akorát“, aby neexpandoval příliš rychle, což by zamezilo vzniku struktur, jako např. galaxie a hvězdy s planetami, a tak, aby naopak nedošlo ke kontrakci vesmíru v krátké době což by zabránilo vzniku biologického života.

• Poměr hmotností protonu a neutronu je nastaven tak, aby byla zajištěna stabilita atomových jader. Pokud by byl poměr hmotností těchto částic nepatrně odlišný, nebyl by možný vznik atomů s jádry složitějšími, než je vodík.

• Kdyby byla elektromagnetická interakce poněkud větší, svítivost hvězd by výrazně poklesla, v opačném případě by byly hvězdy příliš horké a rychle by vyhasly.

• Pro existenci života ve vesmíru je velmi důležitý poměr hmotností neutronu a elektronu. Nepatrná změna tohoto poměru by podstatně změnila velikost a délku řetězců ve šroubovici DNA, což by téměř jistě znemožnilo obvyklý způsob její replikace.

J. Barrow a F. Tipler formulují tzv. slabý a silný antropický princip:

• Slabý antropický princip: Vesmír má takové vlastnosti, že se v něm vyvinuly inteligentní bytosti.

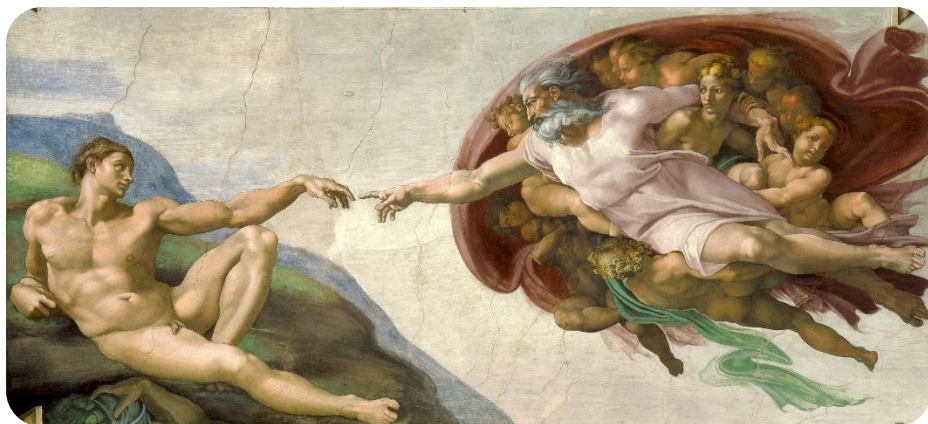
• Silný antropický princip: Vesmír má nutně takové vlastnosti, aby se v něm mohly vyvinout inteligentní bytosti.

Je zřejmé, že první verze, slabý antropický princip konstatuje pouze fakt, že vlastnosti vesmíru vedly ke vzniku inteligentního pozorovatele. To je podpořeno výše uvedenými úzkými rozhraními základních fyzikálních konstant. Naproti

tomu silný antropický princip nepřímou předpokládá nutnost vzniku inteligentního pozorovatele (např. člověka na Zemi, nebo také dalších, jiných hypotetických inteligentních bytostí jinde ve vesmíru) a má silný teleologický náboj: cílem kosmogeneze je člověk nebo podobná inteligentní bytost.

**ÚŽAS NAD KRÁSOU, STRUKTUROU
A KŘEHKOSTÍ SVĚTA VEDE ČLOVĚKA
K POKOŘE, K POTŘEBĚ ETICKÉHO
POSTOJE ZODPOVĚDNOSTI KE SVĚTU,
K PŘÍRODĚ – A V NEPOSLEDNÍM ŘADĚ
K VĚDOMÍ NALÉHAVOSTI OTÁZEK PO
SMYSLU BYTÍ ČLOVĚKA VE STVOŘE-
NÉM SVĚTĚ.**

Náběhy na vyslovení filosofické domněnky podobné antropickému principu předcházely vydání knihy *The Antropic Cosmological Principle*. Podobné úvahy o nutnosti geneze inteligentního pozorovatele najít v dějinách moderní vědy 20. století. Již roku 1913 chemik L. J. Henderson konstatoval závislost biologického života na specifických vlastnostech vody (na její hustotě, na jejím chování při teplotách pod bodem mrazu). V 60. letech 20. století fyzik R. Dicke konstatuje vyladěnost gravitační a elektromagnetické interakce tak, aby umožňovala vznik života. Další, jako například Stephen Hawking ve své knize *Stručná historie času* píše o pozoruhodné citlivosti a závislosti fenoménů života na základních fyzikálních konstantách. Lze tedy poukázat s velkou

Zdroj: Wikimedia Commons

mírou jistoty, že vesmír má antropický charakter, jinými slovy, že fakt biologického života s inteligentním pozorovatelem (člověkem) balancuje na hraně bytí a nebytí v závislosti na tom, jak jsou nastaveny základní fyzikální konstanty.

Antropický princip a teologie

Předchozí tvrzení samozřejmě není důkazem, že svět je důsledkem aktu stvoření, že tedy nezávisle na pozorovaném světě existuje jeho příčina – Bůh. Pro věřícího člověka však stvořený svět neexistuje nahodile, má svou příčinu mimo svět. Je-li vesmír závislý na vhodné, a patrně relativně úzce vymezené kombinaci parametrů, není nerozumné myslet na příčinu, která je u kořene nastavení světa, jak jej známe. Antropický princip je pak filosofickým pohledem, který může vést k úvahám o stvořeném světě a nestvořeném

Tvůrci, tak jak mu rozumí židovská a křesťanská tradice. Není důkazem Boží existence, nebo faktu stvoření v čase. Spíše pomáhá reflektovat unikátní pozici biologického života s inteligentním pozorovatelem v řádu světa. Úžas nad krásou, strukturou a křehkostí světa vede člověka k pokoře, k potřebě etického postoje zodpovědnosti ke světu, k přírodě – a v neposlední řadě k vědomí naléhavosti otázek po smyslu bytí člověka ve stvořeném světě.

Literatura:

- *The Anthropic Cosmological Principle* / John D. Barrow, Frank J. Tipler, Oxford University Press, New York 1986
- *Antropický princip v dialogu mezi přírodními vědami, filozofií a teologií* / Eduard Krumpolc, CMBF UP Olomouc, 2006

↳ Petr Miencil

Modlitba Avinu:

Týden duchovní obnovy 2019

Pomalu se blíží termín již sedmého ročníku Týdne duchovní obnovy. Také letos nás, stejně jako minulý rok, bude (nejen) během dopoledních přednášek provázet Josef Byrtus. Pedagog, teolog, spisovatel a znalec židovské kultury a mystiky, který umí předávat informace velmi poutavým a inspirativním způsobem.

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA TÝDEN DUCHOVNÍ OBNOVY S NÁZVEM

Pane, nauč nás modlit se 4. - 11.8.2019

Pojed'te s námi:

- Zamyslet se nad modlitbou zábavným a přitom hluboce niterným způsobem;
- Prožít liturgie na úvod i závěr této akce;
- Zúčastnit se zajímavých workshopů i her;
- Zaspívat si a modlit se (nejen) při ranních a večerních chválách;
- Zažít uvítání šabaty – kabalat šabat;
- Vyrazit na krásné a zajímavé výlety po okolí;
- Vykoupat se v blízké přehradě;
- Využít možnost k vzájemnému naslouchání, přemýšlení a sdílení;
- Nechat děti vyřadit se v rytířském programu plném her a zkoušek;
- Pro děti je připravena celotýdenní hra na motivy Letopisů Narnie;
- Program pro děti slouží primárně k tomu, aby se rodiče mohli věnovat exerciciím.

Místo konání:

RS Lorien, 561 63 Nekoř,
<https://lorien.luzanky.cz>

Informace a přihlášky:

Kamil Kozelský, 777 794 557,
kamil.kozelsky@starokatolici.cz

Doprovází Josef Byrtus

- učitel, publicista, kronikář,
- popularizátor historie a teologie judaismu a křesťanství
- autor křesťanských knih

Ceny:

Přihláška do	děti do 2 let	děti 2-15 let	lidé 15+
30.4.2018	350 Kč	2400 Kč	2700 Kč
pózději	350 Kč	2500 Kč	2900 Kč
cena/den pobytu	50 Kč	370 Kč	420 Kč

Přihlášením se myslí úhrada nevratné zálohy
500,- Kč/osoba nad 15 let

#StarokatoliciCeskyTesin

Tématem našeho letošního setkání je modlitba, které Josef věnoval i svou, zatím poslední, knihu. Tu bych Vám rád krátce představil. Kniha nese název „Otčenáš aneb Cesta za mystikou modlitby Avinu“. Autor ji vydal v loňském roce vlastním nákladem. Jedná se vlastně o příběh poutníka. Je to poutavé vyprávění

o cestě do Izraele, kam se hlavní hrdina vydává, aby na místech, kde vznikala nej důležitější křesťanská modlitba, jí více porozuměl.

„Můj cíl byl jasný – znovu se ponořit do modlitby Avinu. Toužil jsem, pokud to půjde, najít si co možná nejvíce času

a ještě hlouběji vstoupit do tajemství oněch nemnoha slov. Z těch několika dřívějších doteků v úryvcích hebrejského textu, se kterými jsem doposud pracoval, jsem tušil mnohé neobjevené. Věděl jsem, že smysl slov modlitby Otčenáš je skrytý v mnoha úrovních své neodhadnutelné hloubky. Bylo mi zřejmé, že tato modlitba je spíše prýštícím pramenem než stojatou vodou v nádobách několika desítek písmen.“ (Str. 135.)

Souběžně s popisem míst a příhod, které na nich hlavní hrdina prožívá, vede knihou ještě dějová linka, na níž hlavní hrdina učí svého nejmladšího syna skrytému smyslu hebrejských písmen a slov. Ve druhé půlce knihy, když je tímto nenásilným způsobem čtenář obeznámen s hebrejskou abecedou a pronikl i k základům hebrejského myšlení, přechází děj k samotné modlitbě Otčenáš. Tuto učí hlavní hrdina svého vnuka a předává tak čtenáři hlavní poselství celé knihy.

„Máme si odpouštět. Smíme si snímat břemena.“ Znělo mi s lehkostí i zvláštním pocitem milosti, kterou si můžeme vzájemně darovat. „Milost nad zákonem. Záznak nad řádem.“ Slyšel jsem ze svého nitra.“ (Str. 221.)

Nakolik jsem zatím měl příležitost autora a jeho rodinu poznat, troufám si říci, že kniha vykazuje četné autobiografické rysy. To jí dává velkou přirozenost. Autor nás nechává nahlédnout do svého nitra

a spolu s ním nám ukazuje i tajuplná zákoutí židovské mystiky prozářené světlem evangelia. Naučné pasáže jsou podávány nenásilně a jakoby mimoděk, takže se čtenáři zaryjí do paměti zcela nepozorovatelně.

„Ještě jedno tajemství ti prozradím. Mezi lidmi jsou takovými nádhernými květy spravedliví – CADIKIM. To oni v sobě jako háček VAV spojují svět nebes a země. Dovedou své zbraně použít ve spravedlivém boji, a to vše jen proto, že pijí vodu života z těch nejčistších pramenů.“ (Str. 74.)

Čtivost zvyšuje také laskavý autorův jazyk, který je pro něj příznačný. Slova, za kterými lze vyčíst hlubokou duchovní zkušenost, působí místy až omamně a navozují stav úžasu. Kniha se tak čtenáři nenápadně dostává pod kůži a není snadné se od ní odtrhnout.

Pokud vás těchto několik vět zaujalo a rádi byste se seznámili jak s obsahem knihy, tak i jejím autorem, pak vězte, že stále zbývá několik málo míst a neváhejte se proto přihlásit. Pro děti je připraven program neméně zajímavý, tak zatímco děti budou putovat zemí Narnie, rodiče budou mít možnost se plně ponořit do rozjímání nad slovy modlitby: „Avinu šebasamajim...“

↳ *Kamil František Kozelský*

O sektářských rysech a našich římských a dalších genech

Mnoho lidí narazilo na větu, kde se vyskytlo: „ta vaše sekta“. To nikdo neslyší rád. Každý chce být normální, byť byl třeba příslušníkem nějaké menšiny. Je to ovšem téma na zpytování, jestli na tom něco není. S tím není potřeba se moc zdržovat, na všem vždycky něco je.

starokatolici.cz

ZAMYŠLENÍ JANA JANDOURKA

Rysy sektářských organizací se někdy přehledně vypočítávají, ale je potřeba dávat pozor na několik věcí. Především na míru a nakolik se vyskytují společně.

Sekta podle klasického chápání vypadá tak, že má tyto rysy:

1. Vznikne náboženská instituce/organizace, která reaguje na nevalný stav nějaké jiné (mateřské) instituce. Několik nadšenců seskupených kolem duchovního vůdce se pak rozhodne, že musí dojít k obrodě. Narůstají konflikty, protože lidé se většinou z dobrých i méně dobrých důvodů nechťejí nechat reformovat, skupina se pak časem oddělí a vede samostatný život. Dělení pak může pokračovat donekonečna.

2. Sekta je nová a malá.

3. Sekta se vyznačuje autoritativními metodami vedení, snaží se členy izolovat od vlivů okolního světa, nakolik je to možné a vůči okolí projevuje více či méně patrnou nesnášenlivost.

4. Sekta hlásá nauky, které člověka duševně omezují až mrzačí.

Brát takováto hlediska doslova a izolovaně nemusí dopadnout dobře, protože prakticky každý lidský spolek nutně bude do nějaké míry vykazovat tyto vlastnosti. To se týká sportovních týmů, skautských oddílů, politických stran, stoupenců zdravé výživy, prostě kohokoli. Každá taková instituce někdy vznikne a je malá, působí na své členy a sděluje, že "my to děláme

jinak". Vyzývá k soustředění na cíl a omezuje rozptylování pozornosti na cíle jiné. Být nový a malý je také hodně pomocné hodnocení. Všechno je na začátku nové a malé. Vesmír taky.

Pokud jsou tak na tom všichni, týká se to samozřejmě i církvi. (Církve tady myslíme ta jednotlivá společenství jedné církve, kterou tvoří křesťanstvo jako celek.)

Pointa je v tom, že spíše než mluvit o rozlišení sekta a „seriózní společenství“ je dobré si všimnout sektářských rysů. Nevstoupit do vyložené sekty je snadné, ubránit se pokušení sektářství je ovšem obtížné.

Pokud je společenství malé, má sklon se vymezovat vůči „mateřské“ instituci a vůči okolí. Pro křesťany katolické/starokatolické to konkrétně může být „antiřímský afekt“ daný historickými okolnostmi vzniku a společně se všemi křesťany můžeme pociťovat tlak sekulární společnosti. (Je zábavným paradoxem, že dnes najdeme u starokatolíků víc papežství než u některých fanatických fundamentalistů, kteří se dožadují u papeže tiary a červených bot.)

Tomu se dá docela dobře čelit, když si uvědomíme, že máme nevykořenitelné římské „geny“ a že velká sestra nám dost starokatolíčtí, jak se také vrací k tomu, co v prvních staletích žilo a fungovalo. Bez problémů to samozřejmě nebude, jako není bez problémů nic.

Tlak vnějšího světa tady je a nemáme ho vnímat jen negativně. Znamená to taky, že

je třeba hledat podobu křesťanství, která nebude působit jako směšná fosilie. V tom ovšem může být menší společenství i výhodou, protože se nemůže tolik spolehnout na setrvačnost a že všechno ještě nějak pobežší. Když se potápí velká loď, vždycky je ještě dost kajut nad hladinou, aby se tam pokračovalo jako vždycky. Malý člun to ke dnu může vzít dost rychle, takže posádka se musí dost snažit.

POKUD JE SPOLEČENSTVÍ MALÉ, MÁ SKLON SE VYMEZOVAT VŮČI „MATEŘSKÉ“ INSTITUCI A VŮČI OKOLÍ.

TOMU SE DÁ DOCELA DOBŘE ČELIT, KDYŽ SI UVĚDOMÍME, ŽE MÁME NEVYKOŘENITELNÉ ŘÍMSKÉ „GENY“ A ŽE VELKÁ SESTRA NÁM DOST STAROKATOLÍČTÍ, JAK SE TAKÉ VRACÍ K TOMU, CO V PRVNÍCH STALETÍCH ŽILO A FUNGOVALO.

Doba náboženské samozřejmosti skončila a přibývá, aspoň v naší části světa, lidí, pro které je jejich vyznání volbou. Vlastně je to krásná doba, která v něčem připomíná ta první staletí, na která se odvoláváme. Je dobré si připomenout, že každé století je první, pokud v něm žijeme. Prožíváme dobu krásného a barvitého chaosu, jak to bývalo dříve a teď tu směsici máme kolem sebe a jsme v ní i my. Není to skvělé?

↳ Jan Jandourek

Starokatolická pouť k hrobu apoštola Jakuba

Na konci každé bohoslužby slyšíme výzvu: „Jděte, jste posláni!“ Ale kam a jak? K ostatním lidem, k Bohu a taky k sobě samému. Vždyť jedno bez druhého, či třetího nejde. Jenže... je hrozně těžké se odhodlat. Co když nás to změní?

Nápad podniknout pouť do Santiago de Compostela uzrál do definitivního rozhodnutí na posledním Týdnu duchovní obnovy. Tehdy jsem se svěřil s nápadem, že pokud jde o účast na dalším ročníku, dám si sabatický rok, protože chci vykonat pouť. Několik dalších se toho chytilo s otázkou, proč vlastně neuspořádáme „celocírkevní“ pouť. Dorazil to Pavel Volák, když prohlásil, že to je jeho sen, ale že na vozíku je to problematické. No, tak tomu se říká výzva. Proč nepomoci kamarádovi a současně si splnit i sen svůj? Začali jsme s přípravami. Bylo to právě Pavlovo nadšení, co pro mne osobně bylo tím hlavním hnacím motorem. Sešli jsme se, trůfám si říci, samé romantické duše, a proto jsme zvolili portugalskou přímoř-

skou cestu. Neměli jsme sice jasnou odpověď na otázku, zda je cesta stoprocentně sjízdná pro vozík, ale i tak jsme se rozhodli to riziko podstoupit. Rozhodli jsme se vzít Pavlovo auto, a tak nám přišlo případné riziko zvládnutelné. Přesto, že někteří zájemci o pouť museli svou účast přehodnotit, se nás sešlo nakonec devět, z celkem čtyř starokatolických obcí. Byli mezi námi zástupci brněnské, bratislavské, českotěšínské a také vznikající ostravské obce. Pět členů expedice se do Portugalska přesunulo letecky, zatímco naše čtyřčlenná automobilová skupina se plahočila tři dny napříč Evropou. Nutno říci, že toho nelitujeme. Po cestě jsme si našli chvílky pro shlédnutí městečka Dole kousek od Dijonu, a při zpáteční cestě

i slavného kláštera v Cluny, ale to předbílám.

Vyřážíme

Na konci každé bohoslužby slyšíme výzvu: „Jděte, jste posláni!“ Ale kam a jak? K ostatním lidem, k Bohu a taky k sobě samému. Vždyť jedno bez druhého, či třetího nejde. Jenže... je hrozně těžké se odhodlat. Co když nás to změní? Bojíme se, že by se nám ta proměna nemusela líbit. Máme strach, že se budeme muset vzdát svého pohodlí a bezpečí. Když se vydáme na pout', může nám to pomoci, protože prostě musíme vyjít ze svého zaběhnutého životního stereotypu. Musíme se vydat do neznáma a vlastně se vydat Bohu. Vystavit se riziku, že se na pouti tak či onak setkáte s Bohem. Že nás to setkání nějak promění. Důvěřovat Mu, že pokud nás čeká nějaká proměna, tak nebude tak strašná. (On strach je většinou děsivější, než sama skutečnost.)

Taky se ovšem vystavujeme riziku, že se nic nestane. Že se vrátíme sice bohatší o pár zážitků a puchýřů, ale Bůh zůstane mlčet. Musíme se vypořádat s faktem, že Mu nemůžete poroučet. Ať už to bude jakkoli, máme velkou šanci pochopit, že Bůh je Bůh.

Podobné myšlenky se mi honily hlavou, zatímco Pavlovo auto ukrajovalo další a další kilometry. Cesta byla ozvláštněna jednak neznámou – alespoň pro mne rozhodně – krajinou, jednak dobrodružné hledání pump, které nabízejí LPG. Byla to však také audio detektivka, kterou jsme si krátili cestu, takže nakonec se mi nezdála tak dlouhá. První nocleh nás čekal v malebném, francouzském městečku Dole. Navštívili jsme kostel Notre Dame de Dole, kde jsme se pomodlili o požehnání pro další cestu i pro naše blízké doma. Nezapomněli jsme ani na naše sestry a bratry z místní římskokatolické farnosti. Pravda, prohlídce jsme věnovali více času, než bylo vhodné, takže další etapa trvala až do pozdních večerních hodin. S malou zastávkou u moře nás teprve okolo desáté hodiny večerní přivítalo hlavní město Baskicka, Vitoria-Gasteiz. Další den nás pak čekalo Porto a večer i setkání s druhou částí skupiny.

Chci-li nějak vystihnout Porto, pak asi řeknu, že je to krása i omšelost v jednom. Kachličkami obložené domy i honosné kostely kontrastovaly zanedbaným domům i páchnoucím uličkám v těsném sousedství. Bohatství dob dávno minulých nesouhlasně postávalo vedle chudoby dneška. Na odiv stavěná zbožnost pak dále vynikla i v dalších dnech, když jsme kráčeli již pěšky vybydlenými, tičými vesnicemi, které však měly několik kostelíků a kaplí o velikosti, za kterou bychom v našich církevních obcích byli vděční. Jinak však byly vesnice tak tiché a bez života, že nebyť moderních aut, zaparkovaných u domů, a tu a tam nějaké té stařenky, byl bych přesvědčen, že je obyvatelé definitivně opustili. Celkový dojem opuštěnosti podtrhávalo množství pomerančů a mandarinek, popadaných ze

Ježíši, čeknej naším římskokatolickým bratřím a sestrám,
kteří se scházejí v tomto kostele
Starokatolíci z Česka a ze Slovenska
ná cestě na pouti do Compostely

stromů a nikým nesbíraných. Portugalci na mne udělali ovšem ten nejlepší dojem. Působili velmi zdvořile, ochotně a přátelsky.

„Kde je vůle, tam je i cesta.“

Cesta nebyla vždy snadná. Hned první den pěšího pochodu (nepočítám těch sedmáct kilometrů prochozených po Portu) bylo zatěžkávací zkouškou. Nejenže první etapa měřila přes třicet kilometrů, takže se vozík vybil pár kilometrů před cílem, ale cesta vedla i lesem a přes potok. Naštěstí díky soudržnosti a troše přírodních materiálů vše dobře dopadlo.

Říká se, že třetí den je nejhorší. Něco na tom bude. Nejen, že se začíná dostavovat únava, ale někteří z nás se museli vypořádat s prvními (a zdaleka ne posledními) puchýři, jiní zase s namoženými šlachami. Navíc sjezd schodů z jedné z největších pevností v Portugalsku na vozíku dal hned z rána celému dni nádech dobrodružství. Odměnou nám však byl přechod přes most, spojující Portugalsko se Španělskem, jehož autorem je slavný pan Eiffel. Následně jsme vystoupali ke katedrále v městečku Tui. Ta je zasvěcená Nanebevzetí Panny Marie a je vskutku velkolepá. Stále patrné románské prvky, vysoké oblouky i mohutné sloupy, pokryté nesčetnými ornamenty, nekončící zástupy vysochaných svatých, oltáře tvaru poschod'ového dortu, to vše v člověku za-

nechá pocit obdivu vůči předešlým generacím, někdy však až kýč. Nemohl jsem se ubránit myšlence, že tamní přídomek Panny Marie by měl znít „ve zlatě utopená“. Zase jednou jsem ocenil jednoduchost našich starokatolických kostelů.

Zbytek cesty toho dne by byl nepříliš zajímavý, nebýt nezvyklé situace. Nejprve jsme potkali slečnu, která nám nabízela, abychom využili jejich ubytování. Za další hodinu jsme zpozorovali, jak proti nám jede luxusní automobil. Vystoupila ona dívčina a ukázala na staršího muže, který auto řídil. „Můj zaměstnavatel se rozhodl nabídnout vám nocleh zdarma.“ Na naší udivenou otázku: „Proč?“ nám sdělila, že její šéf od ní slyšel, že jdeme Camino s vozičkářem a to je „cool“, tak nás chce podpořit. Naše nedůvěřivá česká povaha nám sice ponoukala hororové teorie, ale nakonec jsme nabídku přijali. Večer v městečku Porriño jsme usínali s vědomím, že dobří lidé ještě existují a Pán se vskutku stará. Vkrádá se mi ovšem na

mysl otázka, zda by se i u nás našel podnikatel, který by byl něčeho takového, jako Roberto, schopen...

Španělé jsou oproti Portugalcům méně formální, ale také velmi srdeční a přátelští. Po úžasné zkušenosti s Robertem, jsme dalšího dne ve vesničce Soutoxuste narazili na dalšího skvělého člověka Miguela. Sice to ubytování tentokrát zadarmo nebylo, ale jeho srdečnost nám těch pár eur vynahradila. Po cestě jsme zažili další překvapení, když se kamarád Jirka zeptal chlapíka, pracujícího na vinici u domu, zda nemá na prodej víno. Dvakrát jsem se ujišťoval, že ten vinař za tu lahev lahodného bílého vína opravdu nic nechtěl. Představil jsem si, kolik by si asi řekli vinaři u nás na jižní Moravě. Inu, jiný kraj, jiný mrav.

Ubývají kilometry, přibývá poutníků

Samozřejmě, čím blíže jsme byli, tím více lidí jsme míjeli. To je tím, jak se cesty sbíhají. Poutníku je navíc mnoho i mimo hlavní sezónu. S tím souvisí skutečnost, že albergues, tedy ubytovny pro poutníky, kapacitně nestačí, což dalo vzniknout soukromým ubytovnám. Ty jsou nejen dražší, a to až o sto procent, ale také mohou být čistě podnikatelským projektem, zaměřeným na zisk. Znamená to, že například nemají vybavenou kuchyň, protože majitel chce, aby poutníci využívali jeho restauraci. Kdo se tomu chce vyhnout a chce využívat ubytovny, provozované místními hasiči, musí si přivstat. Ubytovny totiž otevírají ve dvě odpoledne, ale už od jedné před nimi čekají poutníci, kteří chtějí mít jistotu, že se vejdou. Některé ubytovny jsou malé, třeba jen pro dvacet lidí, jiné mají míst přes třicet. Platí princip, „kdo dřív přijde, ten dřív mele“.

Většinou má čas zabrání lůžka a vybalení si i vliv na to, zda si poutník stihne vyprat. Celkově to pak může trochu kazit radost z poutě. Jak nám řekly dvě poutnice, které jsme potkali a které se k nám připojily i na mši, je to trochu závod, který vás nutí ukončit denní trasu dříve, než byste museli. Jenže co pak? Mnozí poutníci jsou tak unavení, že jdou spát už kolem sedmé hodiny a ráno v pět vstávají. Nám to příliš nevyhovovalo. Rádi jsme poseděli večer u dobrého Portského vína, které jsme si nakoupili v prvních dnech naší cesty. (Ještě, že jsme měli to auto.) A pak, ne každý dokáže spát v koncertní síni, kde vystupuje rozladěný dechový orchestr. Skutečně, ona kakofonie zvuků, které dokáže jen lidské tělo vyprodukovat, vyhání některé poutníky i pod širé nebe. Alice by mohla vyprávět. Ale i to k poutí patří.

Předposlední den jsme doputovali do kostela svatého Jakuba v Padrónu, kde je kámen z římských dob, ke kterému byla uvázána loďka s ostatky tohoto apoštola. S tím, jak jsme se blížili k Santiago de Compostela, se začalo horšit počasí. Do města jsme pak došli osmého dne pochodu za drobného, ale neustávajícího deště. Kromě toho probíhá rekonstrukce

chrámu, takže jsme si sochu apoštola prohlédli skrze lešení. (Obejmout se ale dala.) To nám ovšem nebránilo užívat si euforii z dosažení cíle. Děšť neděšť, lešení nelešení, snad nikdo se při modlitbě u relikviáře s ostatky svatého Jakuba neubráníl dojetí. A radost, kterou jsme cítili, se naplno projevila druhý den při závěrečné bohoslužbě kolem stolu.

Tak ještě to potvrzení a frčíme domů

Cestou sbírají poutníci do tzv. credenciálu razítka ze všech míst, kde se zastaví. Tento poutnický pas s minimálně dvěma razítky denně slouží jako kontrola k vystavení osvědčení. Jedná se o listinu v latině s krásnou napodobeninou iluminace. Poutníci na její vydání stojí dlouhé, i několikahodinové fronty. To se nás netýkalo, protože Pavlův vozík působil i zde,

takže se na nás všechny vztahovalo přednostní vyřízení.

Další den už nás čekalo naložení všech věcí do auta a dlouhá cesta napříč Evropou zpět domů. Jsem moc rád, že jsem tu cestu prožil právě v tomto uskupení. Mnoho mi to dalo. Nemyslím jen zážitky, ale třeba i hlubší vědomí toho, jak Bůh vstupuje do našeho života skrze společnost. C.G.Jung řekl něco v tom smyslu, že člověk je sám sobě tajemstvím, až interakce s druhým nám ukazuje, kým vlastně jsme. Jsem přesvědčen, že právě proto se říká ono okřídlené: „Do pekla jde každý sám, do nebe jen společně.“ Takže, zeptáte-li se mne, zda jsem na pouti potkal Boha, odpovím s čistým svědomím, že ano.

↳ **Text & foto:** Kamil František Kozelský

Zajímá vás

- spiritualita?
- křesťanské kořeny evropské kultury?
- úloha církví a náboženství v dnešním světě?

Pojďte studovat

Teologii křesťanských tradic

na Institut ekumenických studií v Praze

- ❖ bakalářské studium na Karlově Univerzitě, Evangelické teologické fakultě
- ❖ vhodné zejména pro ty, kteří studují další obor či již pracují
- ❖ ekumenicky otevřený a odborně fundovaný přístup
- ❖ prostředí přátelských vztahů mezi studenty a vyučujícími
- ❖ studium spojené s rozvíjením spirituality

Přihlášky ke studiu se přijímají
do 11. srpna 2019

„Nejvíce vzpomínám na přátelskou a otevřenou atmosféru na IES, kterou jsme zažívali, i když se během studia setkávají lidé z různých křesťanských tradic či bez vyznání, lidé různého věku a názorů.“

Z. H., učitelka jazyků
Českobratrská církev evangelická

„IES mi dal především schopnost vzájemné tolerance, možnost velmi otevřené diskuze, rozvíjel ve mně schopnost k naslouchání druhým a schopnost dobírat se určité pravdy ve vzájemném dialogu s druhými... a také mi dal manželku.“

P. H., historik
nepokřtěný

„Studium IES mě hodně posunulo v porozumění textu či informacím obecně i v nezávislém, kritickém myšlení. V době postpravdivé... k nezaplacení. Díky získaným znalostem mohu učit semináře typu 'Understanding the Context' nebo 'Current Social Issues from the Global Perspective'.“

M. P., učitel angličtiny a tělocviku
Římskokatolická církev

Další informace na
facebook.com/ekumenapraha
www.iespraha.cz
www.etf.cuni.cz
Kontakt: tkt@etf.cuni.cz
221 988 626

...ze života naší církve

Květná neděle v Ostravě
Foto: FB Starokatolici v Ostravě

Den díky za eucharistii v Táboře
Foto: FB Starokatolici v Táboře

V Bratislavě s arcibiskupem Bezákem
a ev. farářkou M. Kušnierikovou
Foto: FB Starokatolici v Bratislavě

Farní pouť v Pelhřimově
Foto: Václav Jelinek

Noc kostelů u sv. Apolináře
Foto: FB starokatolicipraha

Setkání IBK, Lublin - Polsko
Foto: gosc.pl

Najdete nás také na webu a sociálních sítích!

**Starokatolická
církve v ČR**

www.starokatolici.cz

www.facebook.com/starokatolici.cz

Přihlašte se také k odběru novinek
na www.starokatolici.cz/newsletter

